

Sweeping it Under the Rug - Insights into Vayetezi

Rabbi Shmuel Silber

1. בראשית פרק ל

יד וַיָּלֶךְ רֵאֹבֵן בִּימֵי קָצִיר־חֶטְבִּים וַיַּמְצֵא דָודָאים בַּשָּׂדָה וַיִּבְאֶתְהָ אֶת־לְאָה אֶמְוֹ וַתֹּאמֶר רָחֵל אֶל־לְאָה
תִּנְיַנָּא לִי מִדּוֹדָאי בָּנֶךָ: טו וַתֹּאמֶר לְהָ קָמַעַט קַחֲתָךְ אֶת־אִישִׁי וַלְקַחְתָּ גַּם אֶת־דָודָאי בָּנֶי וַתֹּאמֶר רָחֵל
לְכָن יִשְׁכַּב עַמְּךָ הַלִּילָה תְּחַת דָודָאי בָּנֶךָ:

14. Reuben went in the days of the wheat harvest, and he found dudaim in the field and brought them to Leah, his mother, and Rachel said to Leah, "Now give me some of your son's dudaim." 15. And she said to her, "Is it a small matter that you have taken my husband, that [you wish] also to take my son's dudaim?" So Rachel said, "Therefore, he shall sleep with you tonight as payment for your son's dudaim."

Approach #1:

2. Rabbi Samson Raphael Hirsch: Genesis Chapter 30 Verse 14

V. 14. This business of the mandrakes has again and again been taken by commentators in a serious vein. But it is quite unthinkable that Leah, whose whole life was devoted to gain the complete love of her husband could possibly have uttered the words "You have got my man and now you want my bunch of flowers also" in any serious sense. As if the possession of a few flowers could come into the very slightest consideration in connection with, or in comparison with, the possession of a beloved husband. Rather, the whole matter appears as an instance to show a state of the two sisters living together in the most confidential intimacy. While Jacob is out in the fields the two wives sit together. His evenings he spends alternatively with each one of them. Reuben, who was still a little boy, brings some wild flowers home to his mother. "Give me some of them" says Rachel "What sauce to ask for my precious flowers, etc." says Leah jokingly, but of course she gives her some (that is evident from Rachel's עכ). "Now" says Rachel, "because you have been so kind, he shall come to you this evening". The קחַת אֶת אִישִׁי can also, quite likely, refer just to that day. "Last evening you have had my husband etc."

Approach #2:

3. בראשית פרק כט

ל וַיָּבֹא גַם אֶל־רָחֵל וַיַּאֲהַב גַם־אֶת־רָחֵל מִלְאָה וַיַּעֲבֹד עָמוֹ עוֹד שְׁבַע־שָׁנִים אַחֶרוֹת:

30. And he came also to Rachel, and he also loved Rachel more than Leah; and he worked with him yet another seven years.

הרי משמעות הפסוק שאחוב את לאה אבל לא כemo רחל, ואיך יש לומר פרוש הפסוק לא) יויראה כי שנואה לאה" וכן אמר לאה פסוק לנו כי שמע זו כי שנואה אנכי". עוד יש לעין שבדור שיעקב אבינו לא עבר חיז על לא תשנא את אחיך" (קדושים יט,ז) ולא על מה שאמרו חז"ל "אהובה כנפוח ומכבה יותר מגופו" (עי' יכמות סב).

רואים מזה שבחינת שנאה בין איש לאשתו איןנו גדר שנאת האויבים, אלא שבאהבת אהיה אחרית יותר ממנה הרוי זו תהשך בשנאה בעיניו חקבייה.

4. מעין בית השואבה ד'ה ויבא גם אל רחל (ע"ז)

לב וַתֵּהֶר לְאָה וַתִּלְדֶּבֶן וַתִּקְרַא שְׁמוֹ רֵאֹבֵן כִּי אָמָרָה כִּי־רָאָה יְהוָה בְּעֵנִי כִּי עַתָּה יְאַהֲבָנִי אִישִׁי לֹג וַתֵּהֶר עוֹד וַתִּלְדֶּבֶן וַתֹּאמֶר כִּי־שָׁמַע יְהוָה כִּי־שְׁנוֹאָה אָנֹכִי וַיִּתְּנַלְּלִי גַם־אֶת־זֹהַה וַתִּקְרַא שְׁמוֹ שְׁמֻעוֹן: לד וַתֵּהֶר עוֹד וַתִּלְדֶּבֶן

5. בראשית פרק כט

בָּן וַתֹּאמֶר עַתָּה הַפְעֵם יִלְוָה אִישִׁי אֱלֹהִים כִּי־יִלְדָתִי לֹא שֶׁלֶשֶׁה בָּנִים עַל־כֵּן קָרְאָה־שָׁמָנוּ לְזַיוּ:

32. And Leah conceived and bore a son, and she named him Reuben, for she said, "Because the Lord has seen my affliction, for now my husband will love me." 33. And she conceived again and bore a son, and she said, "Since the Lord has heard that I am hated, He gave me this one too." So she named him Simeon. 34. And she conceived again and bore a son, and she said, "Now this time my husband will be attached to me, for I have borne him three sons; therefore, He named him Levi.

6. בראשית פרק כט

לה וַתֹּהֶר עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן וַתֹּאמֶר הַפְעֵם אָזְדָה אֶת־יְהוָה עַל־כֵּן קָרְאָה שָׁמָנוּ יְהוָה וַתִּעֲמֹד מִלְּדָתָה:

35. And she conceived again and bore a son, and she said, "This time, I will thank the Lord! Therefore, she named him Judah, and [then] she stopped bearing.

הנה בחליוות הקודמות היה עניין קריית השם בוגדר תפלה על העתיד (פסוק לב) כי עתה יאהבני אישוי" (פסוק לד) "הפעם יולח אישוי אללי", וכנראה שלא נענתה על בקשתה, ولكن עכשו בילדות יהודה לא התפללה עוד אלא אמרה "הפעם אודה את ה'י" בכל מצב שהוא, בין אם הוא יתי' טמלה משאלותי בין שאינו נורון לי בקשתי. והודאה כזו לחוזות להקב"ה בחוזאה גמורה בכל לבב על חונתינה ועל ח"איינטינה" לא הייתה בעומק עד שבאתה פאתה.

7. מעין בית השואבה ד'ה ותהר עוֹד (ע"ז)

8. מדרש אגדה (בובר) בראשית פרשת ויצא פרק ל סימן טו

[טו] המעת קחתך וגוי'. אמרה לאה לרחל לא די לך שלקחת את אישי שנמשך לבו אחריך, אמרה רחל לאלה לא אה אישך הוא אלא אישי, ובבעורי בא מבאר שבע, ועל ידי שמסורת לך הסימנים נעשה אישך: لكن ישכב עמרק הלילה. לפי שהיה מנהג יעקב לשכב עם לאה לילה [אחת], ועם רחל ללילה אחת, ואotta הלילה של רחל הייתה, והניחתו לאה תחת הדודאים:

9. שכל טוב (בובר) בראשית פרשת ויצא פרק ל סימן טו

טו) ותאמר לה המעת קחתך את אישי ולקחת גם את דודאיبني. מ"מ בעלי היה תחללה, ואת נכנסת ונעשה לי צרה, ונראה הדבר מעט בעינה,

10. חזקוני בראשית פרשת ויצא פרק ל פסוק טו

(טו) המעת קחתך את אישי שהרי אני נשאתי לו תחיללה ואת נעשית צרתי.

11. ספרנו בראשית פרשת ויצא פרק ל פסוק טו

(טו) המעת קחתך את אישי. שלא היה לך להסכים שתה הי את צרתי כאמרו ואשה אל אחותה לא תקח לצרור

12. בראשית פרק ל

טו וַיָּבֹא יַעֲקֹב מִן־הַשָּׂדָה בָּעָרָב וַתֵּצֵא לְאָה לִקְרָאוֹ וַתֹּאמֶר אֱלֹהִים תָּבוֹא כִּי שְׁכַר שְׁכַרְתִּיךְ בְּדָודָי בָּנִי וַיִּשְׁכַּב עַמְּה בְּלִילָה הוּא: יְזִירָה אֶלְהִים אֶל־לְאָה וַתֵּלֶד לִיעָקָב בֶּן חִמְשִׁי:

16. When Jacob came from the field in the evening, and Leah came forth toward him, and she said, "You shall come to me, because I have hired you with my son's dudaim," and he slept with her on that night.

17. And God hearkened to Leah, and she conceived and bore Jacob a fifth son.

13. העמק דבר בראשית פרק ל פסוק טו

(טו) ותצא לאה לckerאותו. טעיג' פטל קיט מלט נישוטה, מ"מ טה סיס כל סקל נכנודה מקומותיים מה רחל נטה ענק לטלטל וטמ"כ גוף: